

ความหมายและวัตถุประสงค์

ความหมาย

คำว่า "วิธีการเพื่อความปลอดภัย" ในความหมายโดยทั่วไปนั้น คือ วิธีการต่างๆ ที่บุคคล สถาบันต่างๆ หรือรัฐ นำมาใช้เพื่อให้เกิดความปลอดภัย แก่ตัวเอกชน สถาบัน ทรัพย์สิน สังคม ในการกินการอยู่ การประกอบอาชีพ การคมนาคม การปกครอง การบริหาร ฯลฯ แต่วิธีการเพื่อความปลอดภัยนัยที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ คือ วิธีการเพื่อความ-ปลอดภัยตามนัยความหมายทางกฎหมาย ในฐานะที่เป็นมาตรการซึ่งใช้บังคับต่อผู้กระทำผิด หรือผู้มีสภาพน่ากลัวว่าจะจะกระทำผิดแทนโทษหรือเป็นมาตรการที่ไต่บังคับต่อผู้กระทำผิดควบ-กับโทษ มูลเหตุที่ต้องมีวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามนัยที่จะกล่าวถึงนี้ ก็เนื่องจากการ-ป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดโดยเพ่งเล็งเฉพาะบุคคล เพราะยังมีบุคคลเฉพาะรายที่โทษ ไม่อาจกีดกันการกระทำของเขาได้โดย หรือโทษไม่อาจกระทำแก่บุคคลเหล่านั้นได้ เช่น คนกระทำความผิดติดนิสัย คนจรจัดไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและมีโคประกอบการทำมาหา-เลี้ยงชีพ ผู้กระทำผิดเพราะเสพยาเป็นอาชญา เพราะเสพยาเสพติดให้โทษ ผู้กระทำผิด โดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ เด็กที่ไม่ควรรับโทษตามกฎหมาย คนวิกลจริต นอกจากนี้ การลงโทษจะทำได้ต่อเมื่อได้มีการกระทำความผิดขึ้นแล้ว ก่อนที่ ผู้ใดจะใดกระทำความผิดขึ้นแม้จะมีพฤติการณ์น่ากลัวอันตรายเป็นแสดงว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดขึ้นก็

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ จิตติ ตึงศักดิ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอนที่ 2 (พิมพ์-ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม; พระนคร: แสงทองการพิมพ์, 2518), หน้า 1019

สุด สุตรา, "การป้องกันอาชญากรรมตามกฎหมายอาญา" คฤพาท นิตยสาร-กระทรวงยุติธรรม เล่ม 12 ปีที่ 4 (พระนคร: โรงพิมพ์มหาดไทย, 2501), หน้า 868

Andenaes, Johannes., The General Part of The Criminal Law of Norway. (London: The Eastern Press Ltd., 1965), p. 75

ยังไม่มีทางจะลงโทษผู้นั้นได้ จึงต้องมีวิธีการเพื่อความปลอดภัยขึ้นเพื่อป้องกันและปฏิบัติ
 ต่อผู้ที่มีสภาพเป็นอันตรายต่อสังคมมิให้กระทำผิดซ้ำในอนาคต (วิธีการเพื่อความปลอดภัย
 ซึ่งใช้บังคับต่อผู้นั้นจะก่อเหตุร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46, ต่อบุคคลผู้เป็น
 ภัยต่อสังคมตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 22 สั่ง ณ วันที่ 13 ตุลาคม
 2519, การริบทรัพย์สินไม่ว่าเป็นของผู้กระทำผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32) ดังนั้น ความหมายของวิธีการเพื่อความปลอดภัย
 ตามนัยความหมายทางกฎหมาย ก็คือ มาตรการที่รัฐใช้บังคับแก่บุคคลเป็นรายบุคคลเพื่อ
 ป้องกันผู้ที่มีสภาพน่ากลัวว่าจะกระทำผิดหรือผู้ที่มีมองในแง่อาชญาว่าเป็นผู้ที่มีสภาพเป็นอันตราย
 ต่อสังคม² มิให้กระทำผิดหรือกระทำผิดซ้ำอีก³

² โทเม็น ภัทรภิมย์, คำบรรยายวิชากฎหมายอาญาเปรียบเทียบและอาชญาวิทยา 2
 (แผนกวิชานิติศาสตร์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อัสสัมชัญ, 2519), หน้า
 15 "สภาพที่เป็นอันตรายของบุคคลในทางอาชญาวิทยา หมายถึง การที่บุคคลจะสามารถ
 กระทำความผิด (capacité criminelle) กับการที่บุคคลนั้นจะปรับปรุงแก้ไขให้
 ดีขึ้นได้ (possibilité d'adaptation) ซึ่งจะต้องพิจารณาร่วมกันไปในอันที่จะ
 กำหนดมาตรการที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น (traitement) แนวความคิดเรื่องนี้มาจาก
 นักกฎหมายสำนัก positiviste ซึ่งได้เสนอในการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับ
 กฎหมายอาญา (l'Union internationale de droit penal) แนวความคิดนี้
 มีอยู่ว่า บุคคลซึ่งโดยประวัติทางกรรมพันธุ์ โดยลักษณะการดำรงชีวิตของผู้นั้น หรือโดยอาการ
 ทางสรีระวิทยาบางอย่าง มีอาการที่เป็นอันตราย ซึ่งอาจทำให้บุคคลนั้นเป็นภัยต่อสังคม"

³

Takeuchi, Juhei., "Introduction to The Japanese Draft Penal
 Code of 1961" 8 The American Series of Foreign Penal Codes (London:
 The Eastern Press Ltd., 1964), p. 15

โทเม็น ภัทรภิมย์ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10

วัตถุประสงค์

วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำ ความผิดขึ้นในอนาคต โดยการป้องกันโดยเฉพาะ (special prevention)⁴ โดยเพ่งเล็งลักษณะหรือสภาพของบุคคลหรือสิ่งของที่เรียกว่า "สภาพที่เป็นอันตราย" (état dangereux) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการตัดมิให้มีโอกาสกระทำผิดอีก (incapacitation) เช่น การควบคุมบุคคลวิกลจริตไว้ การกักกัน การปรับปรุงแก้ไข (reformation) เช่น การรักษามุทิตยาเสพติด ผู้ติดสุราเรื้อรัง การให้การศึกษาแก่อาชีพแก่ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้เยาว์⁵ วัตถุประสงค์ในการลงโทษแม้จะเพ่งเล็งถึงการป้องกันมิให้เกิดความผิดขึ้นในอนาคตควบคู่กันไปด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยก็ตาม แต่ก็ไม่มุ่งทดแทนความผิดที่ได้กระทำขึ้นแล้ว หรือเกี่ยวโยงไปถึงความรับผิดชอบของผู้กระทำผิดและเพื่อป้องปรามชนชุกววย⁶ ซึ่งความประสงค์ในส่วนนี้ไม่มีอยู่เลยในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภย⁷

4

Andenaes, Johannes., loc. cit.

สุด สุตรา เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน

5

Takeuchi, Juhei., loc. cit.

โกเมน ภัทรภิรมย์ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10, 11

6

Dreher, Eduard., "Introduction to The German Draft Penal Code E 1962," II The American Series of Foreign Penal Codes (New York: Meilen Press Inc., 1966), p. 9

Hall, Jerome., General Principles of Criminal Laws (2nd ed; Indianapolis: The Bobbs-Mercill Company, inc., 1960), p. 305-306

7

Dreher, Eduard., loc. cit.

หยุด แสงอุทัย, "กฎหมายอาญา ภาค 1" คำสอนชั้นปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 10; พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2512), หน้า 242

วิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นกำหนดขึ้นตามสภาพที่เป็นอันตรายที่บุคคลแสดงออกมา คือ การที่บุคคลนั้นน่าจะกระทำผิดขึ้นในอนาคต ฉะนั้น จึงต้องหาวิธีการที่มีความผิดที่นั่นกล่าวว่าจะเกิดขึ้นนั้นไม่เกิดขึ้น อันเป็นการหลีกเลี่ยงความผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต⁸ เช่น ผู้กระทำผิดคดีอาญา ก็ให้มีการควบคุมเพื่อป้องกัน หรือกักกัน (sicherungsverwahrung หรือ preventive detention) ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน⁹ มาตรา 42¹⁰ ประมวลกฎหมายอาญานอร์เว มาตรา 39a บัญญัติว่า อาจกำหนดให้ควบคุมโดยไม่มีกำหนดกำหนดเวลาหรือนานเท่าที่ผู้กระทำผิดยังคงจะเป็นอันตรายอยู่ สำหรับประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 41 ก็บัญญัติมีใจความว่า ในกรณีผู้กระทำผิดคดีอาญา จะพิจารณาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้ และในขณะที่กักกันก็ให้มีการศึกษา การฝึกหัดอาชีพ คนทำผิดขณะจับกุมพร้อม โรคจิต หรือจิตหนักเพื่อขจัดสาเหตุเห็นว่าจะ เป็นภัยต่อสาธารณชน ศาลอาจจะมีคำสั่งให้ส่งตัวไปกักและรักษาตัวที่โรงพยาบาลโรคจิต (heil oder pflegeanstalt) (ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 42b) หรือที่สถานพยาบาล (ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 48, ร่างประมวลกฎหมายอาญายุโรป มาตรา 111) ผู้กระทำผิดเกี่ยวเนื่องกับการเสพยาเป็นอาวิ

⁸ โกลแมน ภัทธีกรมย์ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10

⁹ "The German Penal Code" 4 The American Series of Foreign Penal Codes (London: The Eastern Press Ltd., 1961)

¹⁰ "The Norwegian Penal Code" 3 The American Series of Foreign Penal Codes (London: The Eastern Press Ltd., 1961)

II
 "A Preparatory Draft for the Revised Penal Code of Japan 1961"
 & The American Series of Foreign Penal Codes (London: The Eastern Press Ltd., 1964)

หรือการเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ศาลอาจกำหนดในคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นจะต้องไม่เสพยาเสพติดให้โทษภายในระยะเวลาหนึ่ง และในกรณีที่ไมปฏิบัติตามที่ศาลกำหนดศาลจะส่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล(ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 49) หรือส่งให้ส่งตัวไปกักและรักษาที่โรงพยาบาลคนเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง(trinker heilanstalt oder einer entzichunganstalt) (ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 42c) ให้บุคคลผู้มึ่เหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นทำประกันทัณฑ์บน(ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 46) ควบคุมบุคคลผู้เป็นภัยต่อสังคมเพื่อตัดมิให้มีโอกาสกระทำความผิด แล้วให้การศึกษาอบรมฝึกอาชีพและทำงาน(คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 22 สั่ง ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2519) อนุญาตกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ ศาลอาจสั่งห้ามการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นโดยมีกำหนดเวลา(ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 50, ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 421) กำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยบังคับต่อเด็กซึ่งกระทำความผิดแต่ไม่ตองรับโทษหรือเห็นว่ายังไม่สมควรพิพากษาลงโทษ(ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 74, 75, 77 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน ฉบับที่ 2 พ.ศ.2506 มาตรา 31, 32 ประมวลอาญาของจีนคณะชาติ¹² มาตรา 86 พระราชบัญญัติว่าด้วยการยุติธรรมในทางอาญา ค.ศ. 1948 ของอังกฤษ มาตรา 17¹³ ถึง 20) ฯลฯ

I2

"Criminal Code," Law of The Republic of China, Tranalated & Compiled by Law Revision Group CUSA, The Executive Yuan The Republic of China, 1961, p. 893

I3

Roes, Tudor. and E. Graham, Criminal Justice Act, 1948 (Sussex: R.J.Acford, Ltd., 1949), p.10

ควบวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่กล่าวถึงนี้ บางชนิดก็มีลักษณะเป็นการจำกัด-
 อิสระภาพหรือเสรีภาพ เช่น การกักกันผู้กระทำผิดคดีร้าย การควบคุมผู้มีพฤติกรรมเป็นภัย-
 ต่อสังคม การกักและรักษาตัวผู้กระทำผิดซึ่งมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน ผู้-
 กระทำผิดเนื่องจากเสพยาเป็นอาชญา การห้ามเข้าเขตกำหนด การห้ามประกอบอาชีพ
 หรือวิชาชีพบางอย่าง ทั้งวิธีปฏิบัติที่อนุญาตผู้ถูกบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภ้ยบางชนิดก็ใช้
 วิธีปฏิบัติควบการปรับปรุงแก้ไข (reformation) เช่น มีการคัดค้าน การฝึกหัดอาชีพ
 จึงน่าสังเกตว่า ลักษณะของวิธีการเพื่อความปลอดภ้ยนี้ มีความคล้ายคลึงกับโทษ การรอ-
 การลงอาญา การพักการลงโทษ ระบบคำพิพากษาไม่ตายตัว การชลอการฟ้อง การคุม-
 ประพฤติ และมาตรการอื่น เช่น มาตรการที่ไซทอนคนขอพำนักตามพระราชบัญญัติควบคุม-
 การขอพำนัก พุทธศักราช 2484 มาตรการที่ไซทอนผู้แสวงหารายได้ควบการค้าประเวณี
 ตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พุทธศักราช 2503 ฯลฯ ดังนั้น เพื่อที่จะชี้ว่า
 มาตรการอะไรคือวิธีการเพื่อความปลอดภ้ย อะไรคือโทษ จึงจะได้กล่าวพิจารณาเปรียบเทียบ
 โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภ้ยในบทที่ 2 และสำหรับมาตรการอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง
 กับวิธีการเพื่อความปลอดภ้ยนั้น จะนำมาพิจารณากันเปรียบเทียบและวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 5
 ต่อไป

“This document is the property of the
 Thailand Information Center (TIC),
 Chulalongkorn University and is to be
 returned within two weeks to the
 Thailand Information Center, Ratasart
 Building 3, Chulalongkorn University”